Nr 21. Kraków, Piątek 15 Stycznia 1909. Rok XXVIII.

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.

Numer poranny wychodzi codziennie prócz poniedziałków i dni poświątecznych. Numer popołudniowy codziennie prócz niedziel i świąt.

Prenumerata wynosi:

| | rocznie: | półrocznie: | kwartalnie: | miesięcznie: |
|---|---|---|---|---|
| w Krakowie | 24 koron | 12 koron | 6 koron | 2 korony |
| w Austro-Węgrzech: | | | | |
| z jednorazową przesyłką pocztową | 32 „ | 16 „ | 8 „ | 2 „ 70 hal. |
| z dwurazową | 38 „ | 19 „ | 9 „ 50 h. | 3 „ 20 „ |
| w państwie niemieckiem | 36 „ | 18 „ | 9 „ | 3 „ |
| w innych państwach | 48 „ | 24 „ | 12 „ | 4 „ |

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do ADMINISTRACYI „NOWEJ REFORMY“ w Krakowie.
Adres Redakcyi i Administracyi: KRAKÓW, ULICA JAGIELLOŃSKA 10. — Telefon Nr. 41.
Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.
We Lwowie sprzedaż numerów po 6 halerzy: w Biurze dzienników A. OLSZEWSKIEGO, ulica Kilińskiego 2 i w BIURZE PLUNNA ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 4 hal., z przesyłką pocztową 6 hal.

# NOWA REFORMA

NUMER PORANNY

Prenumeratę przyjmują:

ZAMIEJSCOWĄ: Administracya „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; MIEJSCOWĄ: Administracya „Nowej Reformy“. — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hopcasa i A. Salomonowej, ul. Sławkowska 2. — Handel St. Kerlińskiego, Sukiennice — Handel Kretschmera, ul. Szewska. — Handel J. Ekiera, ul. Karmelicka 18.

ZAMIEJSCOWĄ PRENUMERATĘ I OGŁOSZENIA (inseraty) przyjmują: We LWOWIE Biura dzienników: Ludwik Plohn, ul. Karola Ludwika 11. — S. Sokołowski, Pasaż Hausmana 9. — W PRZEMYŚLU Heszeles. — W JAROSŁAWIU A. Amster. — W WIEDNIU Hermann Goldschmied (sprzedaż pojedynczych numerów), Wollzeile 6. — M. Dukes Nachf., Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu) — A. Oppelik. — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — M. Schalek (Wollzeile). — W PARYŻU Société Mutuelle de Publicité A. Lorille, directeur Rue Rougmont 14.

OGŁOSZENIA (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 20 h., za każdy następny raz po 10 h. — NADESŁANE po 60 h. od wiersza za każdy raz.
GŁOSY PUBLICZNE po 2 Kor. od wiersza. Układ tabelaryczny cyfrowy, skomplikowany pierwszy raz 40 hal., następny po 10 hal. od wiersza.

ZAŁĄCZNIKI do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia it. p.) przyjmuje się za cenę 2 K. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 K. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów


**Najważniejsze wiadomości, podane w dzisiejszym numerze „N. Reformy“.**


Pogłoski o abdykacyi króla Piotra. — Ks. Jerzy i hr. Forgach. — Zwrot Serbii przeciw Turcyi. — Obecny stan bojkotu Austryi. — Koszta mobilizacyi w Austryi. — Austryackie koncesye dla Serbii. Epizody z parlamentu tureckiego. — Ankieta rządowa w kwestyi czesko-niemieckiej. — Zgon Rożdestwieńskiego. — Zagadkowy kuter.


## Położenie w Serbii.

*(Tel. „N. Reformy“).*

### Pogłoski o abdykacyi króla Piotra.

**Wiedeń.** Wszystkie dzienniki notują pogłoskę belgradzką o zamiarze abdykacyi króla Piotra, uważają ją jednak za nieprawdziwą i tylko za wynik nadzwyczajnego wzburzenia, panującego obecnie w Belgradzie. Onegdaj odbył się tam bal dworski, a wczoraj przyjmował król Piotr życzenie noworoczne i niczem nie dał do poznania, jakoby miał zamiar abdykować na rzecz syna.

Dzienniki zapewniają, że abdykacya króla pogorszyłaby obecnie sytuacyę w Serbii, a „N. Fr. Presse“ zauważa, że wstąpienie na tron następcy tronu, ks. Jerzego, równałoby się samobójstwu Serbii.

„Wiener Allg. Ztg“ uważa wprawdzie pogłoski o abdykacyi króla Piotra za nieprawdziwe, ale równocześnie za niepokojące, gdyż objęcie tronu przez ks. Jerzego wywołałoby nowe zawikłania nietylko wewnętrzne, ale także i zewnętrzne. Stosunki dworu belgradzkiego do dworów Europy pogorszyłyby się jeszcze i odosobnienie Serbii byłoby zupełne. Pismo donosi, że następca tronu Jerzy w ostatnich dniach w sposób groźny i nie dający się powtórzyć, mówił o Austryi, tak że wstąpienie jego na tron musiałoby wywołać poważne następstwa.

**Belgrad.** Opozycyjny dziennik serbski wystąpił z gwałtownym artykułem przeciw królowi Piotrowi, podnosząc, że dni dynastyi są policzone. Dziennik natychmiast skonfiskowano.

### Ks. Jerzy.

**Belgrad.** Następca tronu ks. Jerzy wczoraj w koszarach pułku, którego jest właścicielem, wygłosił mowę, w której określił sytuacyę polityczną jako bardzo naprężoną. Winę tego ponosi w pierwszej linii Milovanowicz, który zdradził kraj, a dalej król Piotr. Gdybyśmy — rzekł ks. Jerzy — przed dwoma laty wystąpili z bronią przeciw Austryi, obecnie nie doczekalibyśmy takiej katastrofy.

**Belgrad.** Na balu dworskim panowało wielkie naprężenie, gdyż obawiano się, że przyjdzie do skandalu. Ks. Jerzy bowiem oświadczył, że gdy na balu spotka się z posłem austro-węg. hr. Forgachem, znieważy go. Wobec tego otoczenie ks. Jerzego tak pilnie uważało, aby księcia utrzymać zdala od hr. Forgacha, że ks. Jerzy i hr. Forgach nie zetknęli się ze sobą.

### Kwestya bojkotu.

**Belgrad.** „Trgovinski Glasnik“ donosi, że kupieckie zjednoczenie na zapytanie, czy bojkotować Austryę, otrzymało od rządu odpowiedź odmowną. Rząd oświadczył, że zastosuje wszystkie środki, aby bojkotowi zapobiedz, bo zdaniem jego, w interesie Serbii leży nie zrywać handlowych stosunków z Austro-Węgrami. Gdyby się jednak później warunki zmieniły, rząd będzie wiedział, co jest jego obowiązkiem.

### Zwrot przeciw Turcyi.

**Belgrad.** Komitet obrony narodowej wzywa rząd do wysyłania wojsk do sandżaku nowobazarskiego. — Nastrój wojenny w Serbii, wobec porozumienia austro-tureckiego, zwraca się obecnie silniej przeciw Turcyi, aniżeli przeciw Austro-Węgrom. Poselstwo tureckie pozostaje pod strażą wojskową. Poseł serbski w Konstantynopolu został tu telegraficznie powołany.

### Zaprzeczenia Milovanovicza.

**Belgrad.** Minister spraw zagranicznych Milovanovicz oświadcza, że doniesienie o zwołaniu nadzwyczajnej Rady ministeryalnej jest w zupełności wymysłem. Taksamo wynikiem fantazyi są doniesienia zagranicznych dzienników o rzekomych burzliwych zajściach na ostatniem posiedzeniu Rady ministrów. Dziś Rada gabinetowa się nie odbędzie.

### Położenie.

**Belgrad.** Dziennik „Zvono“ oskarża pierwszego szefa sekcyi ministerstwa spraw zagranicznych, Spalankowicza, że przez nierozwagę unicestwił możliwe porozumienie między Serbią a Turcyą.

**Belgrad.** Z powodu zbliżania się terminu zebrania się skupczyny, niektóre stronnictwa roztrząsają kwestyę, czy gabinet Welimirowicza ma pozostać u steru. Prawdopodobnie stronnictwa będą zgodne w tem, że gabinetowi Welimirowicza skupczyna nie będzie robiła trudności.

**Belgrad.** Z okazyi serbskiego Nowego Roku konstatują dzienniki, że ubiegły rok był dla serbskiego narodu najnieszczęśliwszym od czasu berlińskiego kongresu. Także nowy rok zapowiada ciężkie ofiary dla Serbii. Dzienniki wyrażają nadzieję, że naród serbski potrafi znieść te ofiary i przez to zdobędzie prawo do lepszej przyszłości.

**Wiedeń.** Tutejsza prasa apeluje do Serbii, aby przyszła przecież do przekonania, że jedyna droga, które może prowadzić do uspokojenia, prowadzi przez Wiedeń. Gdyby Serbia była skłonną do roztropnego porozumiewania się i gdyby odstąpiła od awanturniczej polityki, znalazłaby w Wiedniu większą życzliwość niż przypuszcza. Serbia przekona się, że polityka, do której została może z zewnątrz namówioną, nie leży w jej interesie. Następca tronu, znany jako śpiewak kupletów wojennych na ulicach Belgradu, musi natrafić na największą nieufność.

## Austro-Węgry i Turcya.

*(Telegr. „N. Reformy“).*

### Układy austro-tureckie.

**Konstantynopol.** Dziennik „Skotam“ donosi, że kwestya austro-węgierskiej propozycyi co do odszkodowania $2\frac{1}{2}$ milionów tureckich funtów, uważaną może być jako załatwiona. Kwestye dotyczące poczty i ceł, będą uregulowane.

### Usposobienie na giełdzie.

**Wiedeń.** Na wczorajszej giełdzie oprócz Alpinów, które spadły o 10 kor., spadły także akcye praskiego towarzystwa żelaznego o 28 koron, akcye tureckie tytoniowe o 11 kor. Przy zamknięciu giełdy nastąpiło znowu uspokojenie.

### Ruch bojkotowy.

**Konstantynopol.** Ruch bojkotowy przeciwko austro-węgierskim towarom i okrętom Lloydu wcale jeszcze nie osłabł. Dziennik handlowy niemiecki wychodzący w Konstantynopolu, wzywa rząd, aby położył kres bojkotowi. — Dziennik ten donosi także, że tragarze i robotnicy wypowiedzieli posłuszeństwo syndykatowi bojkotowemu i rozpoczęli wyładowywać jeden okręt austryacki.

**Wiedeń.** Dotychczas ani większe firmy ani Lloyd nie otrzymały zawiadomienia o zaniechaniu bojkotu. W kołach rządowych przypuszczają, że bojkot lada dzień ustanie. „N. Fr. Presse“ donosi, że już dziś należy uważać bojkot za ukończony i że wielkie zamówienia, poczynione przez kupców tureckich we Francyi, Włoszech, Belgii i Rosyi, zostały odwołane.

### Pośrednictwo Francyi.

**Paryż.** „Echo de Paris“ twierdzi, że główna zasługa rychłego porozumienia między Austryą a Turcyą należy się Francyi, która obecnie pośredniczyć będzie między Turcyą a Bułgaryą, a w dalszym ciągu między Serbią i Austryą.

### Głosy prasy.

**Kolonia.** „Koln. Ztg.“ pisze: Porozumienie austro-tureckie jest dyplomatycznem zwycięstwem Turcyi. W zamian za czysto teryotyczne prawa otrzymuje Porta znaczne odszkodowanie, gdyż warunek ustanowienia trybunału rozjemczego dla zbadania tytułu własności w domenach Bośni i Hercegowiny, jest tylko pozorem. Br. Aerenthal swoją roztropną ustępliwością zasłużył na poklask, a uchwała tureckiej Izby, zawierająca zasadniczą zgodę na propozycye austryackie, daje nowy dowód rozsądku działaczy otomańskich. Bułgarya zrozumie, że na nią teraz czas wypełnić słuszne żądania Turcyi i zgodzić się na odszkodowanie za linię kolejową i oderwanie Rumelii wschodniej, bo jeżeli wielkie mocarstwo było gotowe wykupić czysto teoretyczną pretensyę, to małe państewko ma obowiązek bezpośrednio wyrównać materyalną rzeczywistą szkodę, nie zasłaniając się swoją godnością.

## Wypadki bałkańskie.

*(Telegr. „N. Reformy“).*

### Koszta mobilizacyi w Austryi.

**Wiedeń.** Wobec informacyj „Timesa“, jakoby koszta częściowej mobilizacyi w Austryi wynosiły **500 milionów koron**, pisze „Zeit“, że jest to liczba bardzo przesadzona. Dziennik twierdzi, że koszta nie przewyższą sumy **200** milionów koron, z tej sumy jednak znaczna część przeznaczona jest na uzupełnienie amunicyi, broni i inne inwestycye, które okazały się potrzebnemi. Dotyczące kredyty dodatkowe zostaną przedłożone delegacyom na następnej sesyi w jesieni.

### Koncesye dla Serbii.

**Wiedeń.** „Zeit“ donosi ponownie, że Austro-Węgry gotowe są do przyznania Serbii ekonomicznych korzyści i że w tym kierunku istnieją różne propozycye. Słychać, że Francya zamierza objąć rolę pośrednika między Serbią a Austryą.

**Paryż.** Ambasador austro-węgierski hr. Khevenhüller w rozmowie z ministrem spraw zagranicznych Pichonem oświadczył, że Austro-Węgry nie czują się zobowiązane do koncesyi na rzecz Serbii i Czarnogóry, jednakże w interesie utrzymania pokoju. Austro-Węgry gotowe są do moralnych i materyalnych koncesyj, oczekują jednak od Serbii dowodów dobrej woli i uspokojenia.

### Ruch bojkotowy w Czarnogórze.

**Wiedeń.** „W. Allg. Ztg“ ogłasza protokół ułożony w grudniu przez kupców i syndykat bojkotowy w Cetynii, dla bojkotu towarów austryackich. Paragrafy protokółu są zupełnie identyczne i wzorowane na przepisach protokołu bojkotowego tureckiego. Kupcy pod słowem honoru zobowiązali się wykonywać bojkot i poddali się ewentualnym karom, przepisanym przez protokół, na wypadek niedotrzymania przepisów protokołu.

### Zbrojenia Turcyi.

**Berlin.** Dzienniki donoszą, że fabryka Kruppa otrzymała od Turcyi zamówienia na 40 milionów marek.

### Sprawa kreteńska.

**Konstantynopol.** — Dziennik „Osmanischer Lloyd“ donosi, że minister spraw zagranicznych zgodził się na propozycyę Anglii, aby mocarstwa opiekujące się Kretą dalej prowadziły rządy na Krecie i aby sprawa kreteńska była wykluczoną z programu konferencyi bałkańskiej.

**Paryż.** Londyński korespondent „Echa de Paris“ donosi, że Achmet Riza, prezydent tureckiego parlamentu, oświadczył niedawno w rozmowie z pewnym politykiem angielskim, iż Turcya musi się wnet porozumieć z Austryą w sprawie aneksyi, albowiem musi wszystkie siły wytężyć dla odzyskania Krety.

### Konferencya mocarstw.

**Kolonia.** Do „Kölnische Zeitung“ telegrafują z Berlina: Konferencya bałkańska prawdopodobnie zadowolni się przyjęciem do wiadomości porozumienia austro-tureckiego. Co do Serbii, to koniecznem jest, aby Austrya patrzyła jeszcze przez palce na niejedną nietaktowność tego państewka, ale przyjdzie to teraz Austryi łatwiej, dzięki ugodzie, zawartej z Turcyą.

## Parlament turecki.

*(Telegr. „N. Reformy“).*

**Konstantynopol.** Wśród trzech mowców, którzy onegdaj w Izbie zabierali głos z powodu exposé wielkiego wezyra, znajdował się także Doreff, bułgarski deputowany z Monastyru. W szczegółowy sposób omawiał on konieczność uregulowania zagranicznych kwestyi, aby módz potem przeprowadzić reformy wewnątrz kraju. Podniósł, że wszyscy przyznają, iż zarówno ogłoszenie niezawisłości Bułgaryi jak i aneksyi Bośni oznaczają ciężką klęskę dla tureckiej konstytucyi i jej miłości własnej, ale więcej aniżeli uczuciem należy się kierować względami, że gdybyśmy żądań Austryi i Bułgaryi nie uwzględnili, ograniczałoby to naszą wewnętrzną politykę. Kraj nie może być wystawiony na niebezpieczeństwo.

Omawiając kwestyę bośniacką, powiedział dep. Doreff, że nawet wtenczas, gdyby mocarstwa uchwaliły, że Bośnia i Hercegowina nie mają należeć do Austro-Węgier, rozsądziłyby raczej, aby te kraje przydzielono między Serbię i Czarnogórę, a nie przypadły Turcyi. — (Wielka wrzawa w Izbie).

Prezydent upominał mowcę, aby nie zajmował się rozwiązaniem tej kwestyi.

Dep. Doreff w dalszym ciągu oświadczył, że jeśli także uwzględnimy politykę Anglii, musimy łączyć się z wielkiemi mocarstwami i nie jest słusznem, żebyśmy łączyli się z dwoma małymi krajami. (Wrzawa i przerywanie). Omawiając kwestyę niezawisłości Bułgaryi, zauważa mowca, że Bułgarzy w Turcyi są uważani za wyjętych z pod praw.

Prezydent przerwał mowcy, oświadczając, że nikt nie sądzi, aby Bułgarzy byli z pod praw wyjęci.

Doreff odpowiedział na to, że ma prawo przemawiania w imieniu 2 milionów Bułgarów, żyjących w Turcyi; oni dla konstytucyi wiele zdziałali i przygotowali dla niej podstawę.

Minister spraw zagranicznych Hilmi pasza zwrócił się jako generalny inspektor i minister spraw wewnętrznych przeciwko twierdzeniu Doreffa, aby ktokolwiek w Turcyi był uważany za wyjętego z pod prawa. Wyborów wszędzie dokonano w porządku. Minister odpierał z całą stanowczością twierdzenie Doreffa o traktowaniu Bułgarów.

Odczytanie exposé w Izbie nastąpiło w obecności wszystkich ministrów.

**Konstantynopol.** O onegdajszem posiedzeniu Izby deputowanych donoszą dzienniki, że chwilami przychodziło do scen bardzo żywych, zwłaszcza podczas przemówienia posła bułgarskiego dra Doffera. Odradzał on sojusz z Serbią i Czarnogórą, ponieważ wywołałoby to nowe zawikłanie z Austro-Węgrami, a nadto ponieważ Serbia i Czarnogóra dążą do rozszerzenia się terytoryalnego kosztem Turcyi. To przemówienie wywołało protesty kilku posłów, którzy dali temu wyraz przez głośne stukanie w pulty, tak, że prezydent Achmed Riza kilkakrotnie musiał wzywać ich do spokoju.

Dofferowi, który skarżył się także na ucisk Bułgarów, odpowiedział minister Hilmi pasza, miejscami w sposób bardzo gwałtowny, kilkakrotnie uderzając ręką o swój pult.

Zresztą tylko jeden poseł, Said z Uesküb, który jako potomek proroka, zjawił się w zielonym turbanie, przemawiał przeciw przyjęciu ugody z Austryą i przeciw uznaniu aneksyi. Wywody jego przyjęto jednak dość chłodno i Izba jednogłośnie udzieliła rządowi votum zaufania.

**Konstantynopol.** Wczorajsze posiedzenie Izby deputowanych trwało 4 godziny. Przy odczytywaniu protokołu z ostatniego posiedzenia, Izba na uwagę jednego z deputowanych wyraziła niedopuszczalność użycia przez pewnego posła wyrażenia o Bułgaryi „mocarstwo“. — Po załatwieniu interpelacyi Izba przeszła do porządku dziennego.

### Exposé wielkiego wezyra.

**Konstantynopol.** Wielki wezyr w swojem exposé omawiał także politykę wewnętrzną. Przypomniał on przywrócenie konstytucyi, podniósł konieczność utrzymania braterstwa między wszystkimi poddanymi sułtana i zapewnił, że w przyszłości również i chrześcijanie dopuszczeni będą do służby wojskowej i służby państwowej. Exposé zapowiada dalej rewizyę konstytucyi i organizacyę policyi i żandarmeryi, oraz zwraca uwagę na złe stosunki finansowe i zapowiada ich sanacyę.

### Głosy prasy tureckiej.

**Konstantynopol.** Tureckie dzienniki omawiają „exposé“ w. wezyra i wyrażają się z uznaniem dla Kiamil paszy. Między innymi organ komitetu powiada, że Izba wotowała zaufanie Kiamilowi paszy głównie dlatego, aby nie mięszać się w szczegóły zagranicznej kwestyi i nie tworzyć trudności. — Dziennik podnosi, że na większą uwagę zasługuje ten ustęp exposé, który dotyczy przywrócenia przyjaźni z Anglią.

## Ankieta w kwestyi czesko-niemieckiej.

*(Telefonem.)*

**Wiedeń.** „Wiener Abendpost“ pisze: Rząd, uważając uregulowanie narodowościowej kwestyi w Czechach za jedną z najważniejszych spraw, trwa w zamiarze, aby projekty odnośnych ustaw, już w najistotniejszych punktach wygotowane, w jak najkrótszym czasie przedłożyć powołanym ustawodawczym ciałom. Rząd nie może jednak zrezygnować ze współdziałania także w tej sprawie interesowanych polityków, nie idzie mu jednak o zwołanie jakiejś konferencyi, bo taki aparat byłby za wielkim, gdzie chodzi o kwestye, które — jak projekty tych ustaw wykazują — już dojrzały do dyskusyi.

Dlatego rząd jest zdania, że byłoby pożądanem, aby mężowie zaufania interesowanych stronnictw zaznajomili się z głównemi zarysami przygotowanych projektów przed ich wniesieniem w ciałach ustawodawczych, i aby w tej kwestyi odbyła się wymiana zdań, przy której rząd będzie się starał zażegnać powstające przeciwności. Dopiero w ten sposób omówiony projekt byłby najpewniejszą podstawą do jednolitej dyskusyi dla kilkunastu stronnictw. Rząd zamierza już w najbliższych dniach rozesłać zaproszenia na te konferencye i przebieg ich tak przyspieszyć, aby módz w oznaczonym już z góry terminie przedłożyć ciałom ustawodawczym projekty ostateczne.

**Wiedeń.** Zainicyowana przez rząd ankieta w sprawie ugody czesko-niemieckiej, zbierze się 25 lub 26 b. m. w Wiedniu w gmachu prezydyum gabinetu. Ankiecie przedłożony będzie kompleks spraw językowych w Czechach. Jak donosi „Corresp. Centrum“, w ankiecie wezmą udział wszystkie stronnictwa czeskie i niemieckie, także radykalne. — Rządowi chodzi głównie o stworzenie warunków zawieszenia broni, celem wyjaśnienia sytuacyi parlamentarnej. Ankieta mieć będzie charakter wyłącznie informacyjny, gdyż uczestnicy jej nie będą mieli upoważnienia do zawierania układów.

**Praga.** „Union“ pisze, że Czesi z zadowoleniem przyjęli projekt zwołania ankiety, aczkolwiek dziś trudno jest jeszcze przewidzieć jej rezultaty.

### Kwestya językowa w Czechach.

**Praga.** W kwestyi językowej w dyrekcyi poczt odbyła się konferencya mężów zaufania obu stron. Obrady spełzły na niczem, wobec czego spodziewane jest ustąpienie prezydenta poczty. „Nar. Listy“ donoszą, że minister Zaczek sprzeciwia się wydaniu rozporządzenia co do języka służbowego, dla sytuacyi zatem nie widać możności rozwiązania.

## TELEGRAMY

z dnia 15 stycznia.

**Wiedeń.** Jak „N. Fr. Presse“ donosi, oficerowie rezerwowi artyleryi, bawiący za granicą, otrzymali wezwanie do stawienia się w styczniu i lutym w swych pułkach, celem odbycia ćwiczeń z nowemi armatami. Ten sam dziennik donosi, że zarząd wojskowy postanowił utworzyć dwa oddziały balonowe forteczne.

**Wiedeń.** „Fremdenblatt“ donosi, że kierownik ministerstwa rolnictwa utworzył sekcyę handlowo-polityczną w ministerstwie rolnictwa, przekształcając dotychczasowy departament XX na sekcyę, na której czele stanął radca ministeryalny dr Ernest Seidler.

**Wiedeń.** „Wiener Ztg“ ogłasza zamianowanie drugiego szefa seksyi w ministerstwie spraw wewnętrznych, Władysława Müllera, pierwszym szefem sekcyi, a nadzwyczajnego posła dra Karola bar. Matchio i szefa sekcyi w ministerstwie handlu dra Maurycego Rösslera, ostatniego „extra statum“, szefami sekcyi w ministerstwie spraw zagr.

**Kopenhaga.** Przy drugiem czytaniu budżetu ministerstwa wojny w Folketingu, minister obrony krajowej wyraził ubolewanie z powodu pogłosek o obecności obcych okrętów wojennych na wodach duńskich w celach ćwiczeń. Pogłoski te wyrządzają tylko szkodę państwu.

### Z Sejmu kraińskiego.

**Lublana.** Sejm kraiński po dłuższej dyskusyi nad referatem w sprawie założenia uniwersytetu słowieńskiego w Lublanie przyjął rezolucyę z wezwaniem do rządu, aby przystąpił do założenia uniwersytetu słowieńskiego w Lublanie, przedewszystkiem fakultetu teologicznego i prawniczego. Rezolucya oświadcza się dalej przeciw założeniu uniwersytetu włoskiego w Tryeście, oraz protestuje przeciw bezprawnemu wystąpieniu rektora uniwersytetu wiedeńskiego.

### Parlament niemiecki.

**Berlin.** Biuro Wolffa donosi: W parlamencie podczas dyskusyi nad projektem ustawy w sprawie wpływu wsparcia ubogich na ich prawa publiczne, oświadczył pos. Brandys (Koło polskie), że zgadza się z projektem, który nie przy wszystkich sposobach wspierania ubogich sprowadza utratę praw politycznych. Mowca oświadczył, że powód, dlaczego ludność polska ma więcej ubogich, niż niemiecka, leży nietylko w jego naturze, lecz i w tem, że polski lud pośród Niemców jest niemal pozbawiony praw. Prawo życia politycznego jest jednem z największych dóbr obywateli państwa, jakie tylko ten może utracić, który moralnie jest niedojrzały lub niegodny tego. Granica, wytyczona przez projekt: utrzymanie ekonomicznej samodzielnej niezawisłości, nie może być w obecnych społecznych stosunkach więcej utrzymaną. Można łatwo podać wypadki, w których utrata prawa wyborczego nie stoi w żadnym związku do ekonomicznej samoistności. Mowca występował za odróżnianiem zawinionego i niezawinionego wsparcia ubogich.

### Po katastrofie we Włoszech.

**Messyna.** Od czwartku wieczorem pada silny deszcz. Onegdaj odczuto ponowne trzęsienie, jednakowoż w nocy nie zgłoszono żadnych nowych trzęsień. Leczenie pozostałych przy życiu w Messynie już jest na ukończeniu.

**Rzym.** Generał Mazza telegrafuje do Giolittiego z Messyny: Inżynierya w dalszym ciągu buduje potrzebne baraki, jednak wskutek niepogody praca napotyka na trudności. Brak też drzewa. Zaprowiantowanie okolicy trwa w dalszym ciągu. Onegdaj, mimo dalszych poszukiwań, nikogo już żyjącego nie znaleziono.

**Rzym.** Dzienniki zaprzeczają, jakoby król Wiktor Emanuel miał zamiar udać się do Londynu.

### Senat francuski.

**Paryż.** Senat wybrał 229 na 245 głosów Dubosta ponownie prezydentem.

### Zbrojenia Anglii.

**Londyn.** Do „Daily News“ donoszą, że wkrótce wybudowany będzie olbrzymi okręt angielski długości 555 stóp, szerokości 80 stóp. Okręt ma pojemności 19.000 tonn, a maszyny pracować będą z siłą 45.000 koni. Na okręcie znajdzie się 26 wielkich i 27 małych armat, oraz 2 motory podmorskie.

### Podwyższenie dyskonta w Banku angielskiem.

**Londyn.** Bank angielski podwyższył dyskont z $2\frac{1}{2}$ na 3%.

### Zgon Rożdestwieńskiego.

**Petersburg.** Wczoraj rano zmarł admirał Rożdestwieńskij.

### Rosyjska Rada państwa.

**Petersburg.** Car zamianował ponownie senatora Akinowa prezydentem a senatora Wołubewa wiceprezydentem Rady państwa.

### Z Turcyi.

**Konstantynopol.** „Ikdam“ donosi, że władze wilajetów wezwano do zwołania Rad generalnych.

**Konstantynopol.** Dzienniki donoszą, że aresztowania członków komitetu „Fedakiezan“ trwają w dalszym ciągu. Tajemniczość całej sprawy nie została wyjaśnioną; zdaje się, że ten komitet wywołał niepokoje, a nawet zagrażał ambasadorom. Podług jednej wersyi, członkowie komitetu „Fedakiezan“ podczas odczytywania „exposé“ zamierzali urządzić demonstracye, podczas drugiej wersyi, uprawiać mieli poważną agitacyę za rozwiązaniem kwestyi następstwa tronu.

**Konstantynopol.** Dziennik „Serbesti“, który utrzymuje stosunki z ks. Sabes-Eddinem, broni komitetu „Fedakiezan“. Komitet ten składa się przeważnie z wygnańców i amnestyowanych, którzy mają żal do komitetu młodotureckiego za to, że nie zajął się ich smutnym losem. — „Serbesti“ dowiaduje się, że uwięzienie członków komitetu nastąpiło wskutek intryg i denuncyacyi kilku członków „komitetu dla jedności“, którzy wstąpili do „Fedakiezanu“. Cała ta sprawa nie jest jeszcze dostatecznie wyjaśniona, zdaje się jednak, że nie ma ona większego znaczenia.

**Konstantynopol.** Tureckie dzienniki donoszą, że onegdaj panował strajk wśród personalu urzędu pocztowego i telegraficznego i przyszło nawet do wykroczeń. Minister policyi i poczt i telegrafów osobiście interweniowali. Wskutek ruchu strajkowego prawdopodobnie zaszło wczoraj opóźnienie służby telegraficznej.

## Z Rady m. Krakowa.

Kraków, 15 stycznia.

Czterogodzinne wczorajsze posiedzenie Rady w trzech czwartych było poufnem, dotyczyło bowiem kilku spraw osobistych, między innemi nominacyi fizyka miejskiego. Referat w sprawie nominacyi fizyka wypowiedział dyrektor magistratu p. Grodyński, przedstawiając w myśl uchwał komisyi sanitarnej na pierwszem miejscu równorzędnie: dra Ignacego Schaittera, lekarza miejskiego i zastępc

fizyka, i dra Tomasza Janiszewskiego, b. lekarza klimatycznego w Zakopanem. Po dłuższej dyskusyi przystąpiono do głosowania. Na skrutatorów powołał prezydent radców dra Doboszyńskiego i Szatkowskiego. Dr Janiszewski otrzymał głosów 37, dr Schaitter 30. W myśl przedtem powziętych uchwał dr Tomasz Janiszewski mianowany został prowizorycznym fizykiem miejskim na przeciąg jednego roku, po którego upływie nastąpić może jego stabilizacya. Dr. Janiszewskiemu wliczono 10 lat służby i dwa pięciolecia po 600 koron. Gmina postara się o veniam aetatis dla dra Janiszewskiego, który przekroczył 40 rok życia.

W dalszym ciągu posiedzenia tajnego przeniesiono w stały stan spoczynku p. Józefa Zycieńskiego, dyrektora miejskiego wydziału obrachunkowego; przyznano mu odpowiednią emeryturę. Przeniesiono także w stan spoczynku p. Antoniego Bednarskiego, ogrodnika miejskiego. Wreszcie zamianowano p. Edwarda Ludwika Goldsteina dożywotnim drugim kustoszem Muzeum Narodowego z płacą roczną 4000 K. Łącznie z nominacyą p. Goldsteina, przeprowadzoną na tajnem posiedzeniu, obradowano już na jawnem posiedzeniu nad wnioskiem komitetu Muzeum Narodowego i sekcyj prawniczej i skarbowej w sprawie zbiorów sztuki, które p. Goldstein darowuje naszemu miastu. Wniosek ten jest następujący:

Rada miasta uchwali: 1) P. Edward Ludwik Goldstein odstępuje gminie miasta Krakowa tytułem darowizny na cele publiczne z przeznaczeniem dla Muzeum narodowego wszelkie swe zbiory artystyczne, znajdujące się w Paryżu, a w szczególności objęte inwentarzem z daty Paryż 4 maja 1908, obejmującym 303 pozycyj.— 2) Gmina miasta Krakowa przyjmuje powyższą darowiznę, zgadza się na zawarcie odnośnego kontraktu darowizny i do podpisania tego aktu deleguje obok prezydenta miasta dra Bobilewicza i dra Wasunga. 3) Na pokrycie wydatków, połączonych ze sporządzeniem kontraktu, tudzież przewiezienia zbiorów z Paryża do Krakowa, przyznaje się kredyt dodatkowy 2000 koron.

Po przemówieniu referenta p. Kubalskiego — wniosek ten uchwalono.

(Edward Ludwik Goldstein, lat 64, emigrant, przesiedziawszy kilka lat w więzieniu we Lwowie, za udział w powstaniu, udał się do Turynu i Paryża, gdzie pracował jako asystent znakomitego uczonego Broca. Był dalej lekarzem miejskim w Paryżu, następnie był czynnym jako urzędnik muzeum Cernouschi'ego. Prace Golsteina z zakresu archeologii są dobrze znane, również głośne były jego prace z zakresu epigrafiki i reprodukcyi dzieł sztuki. Jestto uczony pierwszorzędnej miary a znajomość jego przemysłu artystycznego kwalifikuje go niezwykle na kustosza Muzeum Narodowego. Zbiory jego (obrazy, rzeźby, przemysł artystyczny, kolekcye sztuki wschodnich narodów), które gromadził od r. 1865, przedstawiają wybitną wartość dla naszego Muzeum Narodowego. Przyp. red.)

R. m. Rosenblatt zgłasza wniosek nagły, domagający się przeznaczenia 1000 koron na rzecz ofiar katastrofy w południowych Włoszech i Sycylii (uchwalono jednogłośnie).

Z porządku dziennego przyjęto ofertę majstra szewskiego p. Antoniego Tabora na dostawcę obówia dla członków straży pożarnej i zakładu czyszczenia miasta na czas lata 1909—1911 (za buty zwykłe 22 kor., buty dla kancelaryi 26 kor., podszycie butów 10 kor. 50 hal.). Przyznano kuratoryi akademii handlowej kwotę 3500 kor. tytułem subwencyi na pokrycie jednej części kosztów utrzymania w roku 1906 dwuklasowej szkoły handlowej dla chłopców, połączonej z akademią handlową. — Przyznano dodatkowy kredyt 642 kor. na zastępstwo za chorą nauczycielkę.

Przed porządkiem dziennym udzielono urlopu kilkutygodniowego r. m. Porębskiemu; odczytano pismo głównodowodzącego - generała Steinsberga, który złożył Radzie miasta podziękowanie za przesłaną dla żołnierzy krakowskich, przewiezionych do Bośni, kwotę. Odczytano petycyę dyetaryuszów, domagających się regulacyi płac i dodatku drożyźnianego. Prezydent Leo zapowiedział przy tej sposobności, że na jednem z najbliższych posiedzeń przedstawi wnioski co do zapomóg dla dyetaryuszy, regulacya zaś ich płac przyjdzie na porządek dzienny przy zmianach w manipulacyi magistratu, które na razie zaprowadzone zostały w obu oddziałach wydziału dobroczynnego.

Posiedzenie zakończyło się około godziny 9 wieczorem.

## Koncert Wacława Kochańskiego.

Wczorajszego koncertanta znamy z występu przeszłorocznego z „wieczoru sonat", z którego zaobserwowane właściwości umocniły się nie zmienione w wrażeniu dla krakowskich słuchaczów. Program dość różnorodny przedstawił nam koncertanta jako artystę-muzyka i jako wirtuoza. Zdaje mi się, że w tej drugiej roli p. Wacław Kochański, aczkolwiek śmiały i w ogólnych zarysach poprawny skrzypek, nie może, a może i nie chce być porównanym z wirtuozami światowymi: Kubelikiem, Kreislerem, Kocianem i tyloma innymi; jako artysta zaś wywiązuje się z przedsiębranych zadań dość sympatycznie, aczkolwiek nie „imponuje" jakimś nadzwyczajnym indywidualizmem. Sonata Händla i Canzoneta z koncertu Czajkowskiego zagrane były bardzo muzykalnie a z smakiem nawet. Ogólnie podobała się przeróbka z „Moment musical" Schuberta i z „Cabanery" z „Carmen" Bizeta; nie wiem, czy to wina gustu publiczności, czy też wyjątkowego przystosowania się koncertanta do tego rodzaju „kompozycyi".

Po „Fantazyi z Fausta" Wieniawskiego oklaski były również huczne, miały one jednak, zdaje się, charakter „urzędowy", należny tego rodzaju wysiłkom, gdyż popisywanie się „nieskazitelną" techniką nie leży u p. Kochańskiego w charakterze. Szkoda, że wczorajszy koncertant nie chciał nas zaznajomić z nowemi utworami polskimi n. p.: z sonatą Melcera lub Szymanowskiego, (tę ostatnią, zdaje mi się, ma w swoim repertuarze), byłby może odświeżając cokolwiek repertuar, dodał więcej plusów do ogólnego wrażenia swojej gry.

Akompaniował prof. Lalewicz, jak zawsze bardzo muzykalnie, dyskretnie pod względem tempa i dynamiki i z iście pedagogicznym spokojem.

*B. W.*

# Kronika.

**Dziś:**

**Kraków,** piątek 15 stycznia.

Kalendarzyk kościelny: Pawła I. pustelka i Maurycego.

Kalendarzyk astronomiczny: Wschód słońca o godz. 7 m. 35, zachód o godz. 4 min. 03; długość dnia godzin 8 min. 28.

Teatr miejski w Krakowie: „Wieczór trzech króli".

Teatr ludowy: zamknięty.

Uniwersytet ludowy: dr Z. Golińska „Opieka socyalna nad pracującymi" o g. 7 wieczór.

Tow. wykł. uniw.: dr. T. Grabowski „Juliusz Słowacki, jego życie i charakter" o g. 6 wieczór.

Odczyt prof. Marchlewskiego p. t. „Z zagadnień chemii zjawisk życiowych", w auli uniw. Jag., o 5 wiecz.

Walne zebranie „Ogniska" nauczycielskiego o pół do 6 wiecz.

Jasełka w „Sokole" podgórskim.

Teatr miejski we Lwowie: „Balladyna".

**Izba handlowa i przemysłowa** odbędzie plenarne posiedzenie dnia 19 b. m. Na porządku dziennym: sprawozdanie z odbytych wyborów, ukonstytuowanie się Izby, wybór asesora dla sądu krajowego w Krakowie oraz dla sądu obwodowego w Nowym Sączu, wnioski i interpelacye.

**III wieczór kameralny,** który odbędzie się dnia 20 b. m., obejmuje następujący program: 1) kwartet smyczkowy Wincentego Pichla (wyszukany w bibliotece na Wawelu), 2) „Ave verum" Mozarta. 3) duet z „Don Juana" „La ci darem la mouvo", 4) arya hrabiny z „Figara", 5) kwintet smyczkowy Ludwika Boccherimiego.

**Wieczór muzyczny** z współudziałem skrzypka prof. Roberta Posselta tudzież p. Wilhelminy Pollakówny, pianistki jednej z najzdolniejszych uczennic prof. Lalewicza, urządza kółko muzyczne urzędników „Floryanki", pozostające obecnie pod artystycznym kierownictwem znanego w Krakowie śpiewaka i muzyka p. Stanisława Bursy. — Wieczór odbędzie się w pięknej sali Tow. Wzaj. Ubezpieczeń (przy ul. Basztowej l. 7) a w program jego wchodzą popisy chóralne oprócz naznaczonego „koncertu na troje skrzypiec" Therioth'a, który wykona prof. Posselt z swymi dwoma uczniami pp. Szeligą i Glatzlem. Partye fortepianową odegra p. Szeligowa. Bilety nabywać można za okazaniem zaproszenia codziennie od 5—7 w biurze przy ul. Basztowej l. 9.

**Z Instytutu muzycznego.** Dziewiąty wykład o historyi muzyki odbędzie się w sali Instytutu muzycznego, w sobotę, 16 b. m., o godz. 6 wieczorem. Tematem wykładu będzie stosunek muzyki polskiej do obcej w XV i XV wieku. Prelegent p. Bolesław Walewski w wykładzie uwzględni odnośną pracę Adolfa Chybińskiego.

**Muzyka kościelna.** W kościele OO. Zmartwychwstańców w niedzielę o godz. 11 wykonane zostaną przy współudziale amatorów następujące utwory: 1) Moniuszko „Pieśń", 2) „Beethoven „Adagio", 3) Niewiadomski „Kolenda", 4) Bach „Air". — Kwesta, zebrana podczas mszy św., przeznaczona jest na cele II. Koła Kongregacyi nauczycielskiej Dzieci Maryi, zajmującego się dostarczaniem odzieży zimowej najuboższej dziatwie szkolnej.

**Z Tow. właścicieli realności.** Ze względu na przypadający w styczniu termin przedkładania najdalej do 31 b. m. fasyi do podatku osobisto-dochodowego na rok 1909, wydział Tow. właścicieli realności w Krakowie wzywa swych członków, aby we własnym interesie fasye sporządzali należycie wedle przepisów ustawy i w zakreślonym czasie władzy przedkładali, a zarazem podaje do wiadomości, że porady prawnej i wszelkich informacyj co do należytego sporządzania tych fasyj udziela sekretarz i syndyk Towarzystwa dr Franciszek Mussil, adwokat w Krakowie (ul. Karmelicka l. 15) codziennie od godz. 3—5 po poł. z wyjątkiem niedziel i świąt.

Wydział przypomina wydaną zeszłego roku opinię dotyczącą potrąceń na amortyzacyę budynków, którą przy układaniu powołanej fasyi należy uwzględnić. Należyte układanie fasyi i przestrzeganie terminów jest bardzo ważne dla postępowania odwoławczego. Praktycznem też jest nie doręczać rachunków i t. d. równocześnie z przedkładaniem fasyi, lecz przedkładać takowe dopiero po otrzymaniu wezwania ze strony władzy.

Na żądanie sporządza się fasye i interweniuje się w zastępstwie stron w administracyi podatków. U sekretarza Towarzystwa znajduje się książka życzeń, w której członkowie mogą uwidocznić wszelkie swe życzenia, żale i spostrzeżenia.

**Krak. Koło T. S. L.** im. Tadeusza Kościuszki urządza dnia 16 b. m. na cele oświatowe zabawę taneczną, którą poprzedzi szereg produkcyj wokalno-muzykalnych, wśród nich wystąpi kwartet smyczkowy. Tańce połączone będą z zabawą i grami towarzyskiemi. Początek o godz. 8 wieczór. Zabawa odbędzie się w lokalu Koła (ul. Reformacka l. 3).

**W polskim Związku niewiast katolickich** (pałac Spiski) odbędzie się w sobotę dnia 16 b. m. o g. 4 po południu pogadanka p. Maryi Wolińskiej p. t. „Sprawozdanie z działalności Koła Pań T. S. L. za przeciąg lat 16". Wstęp dla członków i gości 10 hal.

**W „Eleuteryi"** odbędzie się w niedzielę 17 b. m. o godz. 7 wieczorem zebranie, na którem p. M. Stączkowa wygłosi odczyt na temat: „Między knajpą a „Eleuteryą". Wstęp bezpłatny. Po odczycie zabawa towarzyska.

**Z Karpackiego Tow. narciarzy.** Wieczór projekcyjny z obrazów świetlnych z wycieczek narciarskich w Tatrach i Karpatach, odłożony z powodów od wydziału niezależnych, odbędzie się w sobotę dnia 16 b. m, o godz. 7 wieczór w sali fizycznej gimnazyum św. Anny.

**Odczyt o ostatniem trzęsieniu ziemi we Włoszech** wygłosi w niedzielę d. 17 b. m. o godz. 11 przed południem dr Mieczysław Limanowski. Odczyt odbędzie się w teatrze ludowym.

**Aresztowanie szpiega rosyjskiego.** Jedno z pism lwowskich donosi, jakoby w Borysławiu aresztowano „bardzo niebezpiecznego" szpiega rosyjskiego a zarazem serbskiego, nazwiskiem Teodor Wasyl Woronow Welikow. Aresztowany podobno posiada wyższe wykształcenie wojskowe i włada biegle w słowie i piśmie dziewięcioma językami.

**Z sądow wojennych.** Pisma warszawskie donoszą: Po dwudniowych rozprawach zapadł wyrok w procesie o zamach na b. porucznika generał-gubernatora warszawskiego, generała Margrafskiego. — Oskarżeni o udział w zamachu Antoni Lipski i Konstanty Szczudło skazani zostali na śmierć przez powieszenie, a Stanisław Rondzio i Roman Grajnert uznani zostali winnymi należenia do P. P. S. i skazani na 20 lat ciężkich robót.

**Burza w zimie.** Z Pragi telegrafują: Przez całą noc padał tu śnieg połączony z burzą, a rano o godz. 8 zaczął padać silny deszcz połączony z grzmotami i błyskawicami.

**Pożar w kopalni.** Węg. b. k. donosi ze Sobotycy (Steinamanger): W kopalni węgla w Ailka wczoraj o 8 rano wybuchł w szybie ogień, który z odromną szybkością rozszerzył się, zamykając pracujących tam górników i odcinając im drogę. Obawiają się, że dwustu górników znajdowało się w szybie. Do g. 6 wiecz. wydobyto 10 do niepoznania zmienionych zwłok.

Węg. b. k. donosi, że katastrofę w kopalni w Aika spowodował wybuch w szybie wentylacyjnym. Wskutek tego powstał pożar, który odciął wszelkie wyjścia. W szybie znajdowało się 240 górników. Rozpoczęto natychmiast akcyę ratunkową i choć była bardzo utrudnioną, do pół do 11 wiecz. zdołano ogień zlokalizować i otworzyć wszystkie dojścia. Do pół do 12 wydobyto 16 żyjących i 45 trupów. Akcya ratunkowa będzie trwała noc całą. Spodziewają się w głębszych piętrach znaleść żyjących.

**Stała komunikacya powietrzna.** Z Düsseldorfu telegrafują: Utworzyło się tu towarzystwo dla zaprowadzenia stałej linii komunikacyjnej powietrznej między Düsseldorfem a Berlinem.

**Zagadkowy kufer.** Z Paryża telegrafują: „Journal" donosi z Poitiers, że onegdaj wieczorem dwaj automobiliści oddali pewnemu oberżyście w Savihny nadzwyczaj ciężki kufer do przechowania. Gospodarz, który miał wątpliwości co do zawartości kufra, uwiadomił żandarmów, którzy otworzyli kufer i znaleźli w nim człowieka uzbrojonego w sztylet i rewolwer. Człowieka tego natychmiast aresztowano. Także obaj automobiliści zostali uwięzieni w chwili, gdy przyszli zabrać kufer.

## Ruch przejezdnych.

Kraków, 14 stycznia.

**GRAND HOTEL:** hr. Feliks Czacki z Warszawy, Karol Hirschmann z Wiednia, Franc. Olszewski z Petersburga, Bujard Ciccimara z Aussig, Eugenia Wrońska z Lipska, Artur Freund z Gliwic, Teodor Leutsch i Gustaw Jellinek z Szczakowy, hr. Janowa Mycielska z Przeworska, Marya Krzymuska z Warszawy, ks. Maciejowa Radziwiłłowa z Warszawy, Bronisława Szlubowska z Radzynia.

**HOTEL pod RÓŻĄ:** Czesław Załuski z Londynu, Franciszek Zsarnay z Miskolc, Eugenia Soszko z Miechowa, Maryanowie Siekoszyńscy z Przeworska, Joachim Drexler ze Lwowa, Adolf Goldberg z Łodzi, Walery Habrowski z Lublicy, Lucyna Johnowicz z Warszawy, X. Franciszek Morszycki z Goszczy, Andrzej Frendulński z Sosnowca, inż. Mirosław Laurecki z Konstantynopola, Stanisław hr. Rottermund z Belgii, Józef Rząca z Jasła, Józefa Januszewska z Kolbuszowej, Wład. Laskowski z Warszawy, Józefowie Lipińscy z Król. Pol., Paulina Wejtkowa z Dąbrowy Górniczej, Stefanowie Wojciechowscy z Poznania, Karol Wojnicki z Warszawy, Antoni Kosperski ze Lwowa, Adam Korkowski z Przemyśla.

**HOTEL SASKI:** M. Urbański z Kaczowa, K. Heinrich ze Lwowa, Z. Nasińska z Zatora, St. Zdziarski z Petersburga, W. Jachna z Szczucina, R. Schindler z Wiednia, hr. Kl. Dzieduszycki z Martynowa, Fr. Szanior z Warszawy, A. Chrząszczewski z Wierzbinek, St. Topiński z Warszawy, K. Lieder z Schlackenwerth, M. Dydyński z Raciborska, A. Riedeck z Wiednia, L. Kozakiewicz z Zakopanego, S. Bernfeld z Oltynia, K. Baltaziński z Jasienia.

**HOTEL CENTRALNY:** Witold Waszczyński z Będzina, Józef Dutkiewicz z Nowych Dworów (Król. Pol.), Rudolf v. Ranciglio z Krakowa, Karol Boublik ze Lwowa, Franciszek Mestalinger z Chodorowa, dr Roman Paliński z Makowa, Józef Wójcicki z Igołomii, por. Adolf Pleskacz z Przerowa, dr Norbert Sobel z żoną ze Lwowa, Adolf Mandel z Nowego Targu, Jan Kowalski z Halli, Władysław Strzelecki z Łodzi, Bolesław Kamieński, Bolesława Nowacka, Jadwiga Halama z Sosnowca, Jakób Wojtaś z D. Tuzli (Bośnia), Kazimierz Skrzetuski z Warszawy, Bella Ritter v. Eisenstein z Bielska, Leon Barszczewski z córką z Warszawy, dr Antoni Dutkiewicz z Kazimierzy Wielkiej, Hieronimowie Loszczyńscy z Kijowa, Marya Spitzer z Jasła, Włada Sykałowa z Poręby.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca
**Michał Konopiński.**



## Kursa telegraficzne.

**Wiedeń** 14 stycznia. Losy: a) procentowe: Austryackiego zakładu kred. z obl. pr. z roku 1880 3-proc. 274 —. Austr. zakł. kr. z obl. pr. z r. 1889 3-prc. 265.75. Uregul. Dunaju z 1870 r. 100 złr. 5-prc. 256·75. Węg. Banku hip. po 100 złr. 4-prc. 239·25. Pożyczka serb. prem. po 100 fr. 2-prc. 91·25. b) bezproc.: (Basilica) 5 zł. 20·40 Zakł. kred. dla h. i p. po 100 zł. 464·—. Clary 40 zł. m. k. 142 —. Pożyczka m. Insbruka 20 zł. 98·—. Losy m. Krakowa 20 zł. 95·—. Pożyczka m. Lublany 20 zł. 63·50. Oten 43 zł. 225·—. Palffy 40 zł. 195·—. Czerw. krzyża austr. T. 10 zł. 52·05. Czerw. krzyża węg. Tow. 5 zł. 27·—. Losy fund. arcyks. Rudolfa 10 zł. 66 —. Salm. 26 zł. m. 235·—. Pożyczka Salcburga 20 zł. 90·—. Tureckie oblig. prem. kolej. po 400 fr. 184·75. Tureckie oblig. prem. kolej. %. —·—, — Losy kom. m. Wiednia z 1874 r. 477·—

**Berlin** 14 stycznia. Austryackie banknoty 85·35. Spirytus —.—.

**Paryż** 14 stycznia. Renta 3-pro. 96·60. Mąka 29·35.



Z drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska 10.
Rządca Drukarni L. K. Górski